

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 7/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 5 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 17 päivänä toukokuuta 2005 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 5 §:n muuttamisesta (HE 59/2005 vp).

Eduskunta-aloite

Esityksen yhteydessä valiokunta on käsitellyt seuraavan aloitteen:

— lakialoitteen laiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 5 §:n muuttamisesta (LA 165/2003 vp — Leena Rauhala /kd), joka on lähetetty valiokuntaan 4 päivänä maaliskuuta 2004.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- kehittämispäällikkö Anne Nordblad, sosiaali- ja terveysministeriö
- opetusneuvos Marja-Liisa Niemi, opetusministeriö
- esittelijäneuvos Arja Myllynpää, Terveydenhuollon oikeusturvakeskus
- puheenjohtaja Liisa Terävä, Suomen Hammashoitajaliitto ry
- puheenjohtaja Auli Avonius, Suomen Suuhygienistiliitto ry
- koulutuspoliittinen asiamies Tuula Pitkänen, Tehy ry.

HALLITUKSEN ESITYS JA EDUSKUNTA-ALOITE

Hallituksen esitys

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa mainittu hammashuoltajan nimike suuhygienistiksi. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan syyskuusta 2005.

Lakialoite

Lakialoitteessa LA 165/2003 vp ehdotetaan, että geronomitutkinto lisätään niiden tutkintojen joukkoon, joille Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa ammattia laillistettuna ammattihenkilönä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Sosiaali- ja terveysvaliokunta on aikaisemmin kiinnittänyt mietinnössään (StVM 27/2000 vp) huomiota terveydenhuollon ammattihenkilöiden nimikkeistöön sekä erikoispätevyysien myöntämiseen ja rekisteröintiin liittyvien muutostarpeiden selvittämiseen. Hallituksen esityksen mukaan ammattihenkilölain mukaisia nimikkeitä ehdotetaan uudistettavaksi tässä vaiheessa vain siltä osin kuin terveydenhuollon ammatinharjoittamista ja ammattihenkilölainsäädäntöä koskeneessa selvityksessä vuodelta 2001 ehdotettiin (STM työryhmämuistioita 2001:4). Valiokunta pitää hammashuoltajan nimikkeen muuttamista suuhygienistiksi tarpeellisena ja puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Valiokunta toteaa, että EU:ssa on valmisteilla direktiivi ammattipätevyiden tunnustamisesta, jolla on tarkoitus korvata nykyiset 16 ammattipätevyyttä sääntelevää direktiiviä. Direktiivin hyväksyminen ja kansallinen voimaansaattaminen tulee todennäköisesti edellyttämään terveydenhuollon ammattihenkilölainsäädännön tarkistuksia. Valiokunta pitää tarkoituksenmukai-

sena lainsäädännön tarkistamista tässä vaiheessa vain siltä osin kuin muutoksia on pidetty nykytilaa selkeyttävinä ja ongelmattomina.

Valiokunta ehdottaa lain 11 §:n 1 momenttia muutettavaksi 5 §:ään ehdotetun muutoksen vuoksi siten, että hammashuoltajan nimike muutetaan suuhygienistiksi. Tämän muutosehdotuksen johdosta on myös lain nimikettä muutettava.

Aloite

Valiokunta on hyväksynyt lakiehdotuksen 5 §:n hallituksen esityksen mukaisena. Valiokunnan kannasta seuraa, että lakialoite on hylättävä.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset) ja

että lakialoite LA 165/2003 vp hylätään.

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 5 ja 11 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28 päivänä kesäkuuta 1994 annetun lain (559/1994) 5 § ja 11 §:n 1 momentti seuraavasti:

5 §
(Kuten HE)

11 § (*Uusi*)

Oikeus harjoittaa muita kuin 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuja terveydenhuollon ammatteja laillistettuna ammattihenkilönä sekä ammattinimikkeen käyttöoikeus

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden Suomessa harjoittaa psykologin, puheterapeutin, ravitsemusterapeutin, farmaseutin, terveydenhoitajan, fysioterapeutin, laboratoriohoitajan, röntgenhoitajan, suuhygienistin, toimintaterapeutin, optikon ja

hammasteknikon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaiselle, jolle jossakin muussa ETA-valtiossa saadun koulutuksen perusteella on siinä valtiossa myönnetty tai jolla on muualla suoritettua koulutuksen perusteella jossakin muussa ETA-valtiossa hyväksytty ETA-sopimuksessa tarkoitettu tutkintotodistus tai sen kanssa vastaavaksi määritelty koulutuksesta annettu asiakirja, joka asianomaisessa valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi kyseisiin ammatteihin.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 20 päivänä toukokuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Valto Koski /sd	Juha Rehula /kesk
vpj.	Eero Akaan-Penttilä /kok	Paula Risikko /kok
jäs.	Sirpa Asko-Seljavaara /kok	Arto Seppälä /sd
	Marjaana Koskinen /sd	Tapani Tölli /kesk
	Pehr Löfv /r	Raija Vahasalo /kok
	Leena Rauhala /kd	Tuula Väätäinen /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Harri Sintonen.

VASTALAUSE

Perustelut

Hallituksen esityksen mukaan ammattihenkilölain mukaisia nimikkeitä ehdotetaan muutettavaksi tässä vaiheessa vain siltä osin kuin terveydenhuollon ammatinharjoittamista ja ammattihenkilölainsäädäntöä koskeneessa selvityksessä vuodelta 2001 (työryhmämuistio 2001:4 STM) ehdotettiin. Hammashuoltajan nimikkeen muuttaminen suuhygienistiksi on tarpeellinen, koska hammashuoltajan nimike on tutkintonimikkeisäkin muutettu suuhygienistiksi. Tämä selventää tilannetta työmarkkinoilla.

Hallituksen esityksessä ei kuitenkaan lisätä uusia ammatteja niiden joukkoon, jotka voivat harjoittaa ammattiaan laillistettuna ammatinharjoittajana. Tällaiselle on kuitenkin yhteiskunnan demografiseen kehitykseen ja kuntien kiristyneisiin taloustilanteisiin liittyviä perusteluja, ja siksi vastalauseessa esitetään, että geronomitutkinto lisätään niiden tutkintojen joukkoon, joille Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa ammattia laillistettuna ammattihenkilönä.

Lain olennainen sisältö on, että siinä tarkoituksella henkilöillä on oikeus harjoittaa tiettyä terveydenhuollon ammattia tai käyttää terveydenhuollossa vakiintunutta ammattinimikettä. Ammatinharjoittamisoikeus ja nimikesuoja määräytyvät henkilön saaman koulutuksen perusteella. Ne ovat henkilöön sidottuja ja oikeuttavat hänet harjoittamaan ammattia tai käyttämään ammattinimikettä riippumatta siitä, kenen työnantajan palveluksessa hän kulloinkin työskentelee vai toimiiko hän itsenäisenä ammatinharjoittajana.

Osaa terveysalan aineita oppisisältöinä sisältävistä ammattikorkeakoulututkinnoista ei ole laillistettu tämän terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamislainsäädännön mukaan. Eräs tällainen koulutus on geronomitutkinto, vaikka se sisällöltään antaisi edellytyksiä tutkin-

non rekisteröimiseksi terveydenhuollon ammatinharjoittamislainsäädäntöön.

Geronomitutkinto on 210 opintopisteen ammattikorkeakoulututkinto, jossa yhdistyy kahden vanhustyön sektorin, sosiaali- ja terveysalan vanhustyön osaaminen. Koulutusohjelmassa opiskelija hankkii laaja-alaiset valmiudet toimia vanhustyön asiantuntijana. Koulutusohjelman tärkeimpiä opintosisältöjä ovat vanhenemiseen ja vanhuuteen liittyvät ilmiöt, vanhustyössä käytettävät hoitotyön ja sosiaalityön menetelmät sekä vanhustyön palvelujärjestelmän arviointi ja kehittäminen.

Geronomitutkintoa on kehitetty pitkäjänteisesti yhteiskunnan väestökehitystä ajatellen sekä vanhuspolitiikan sisällön tarpeet huomioiden. Vanhustyöllä tulee olemaan entistä merkittävämpi osa sosiaali- ja terveydenhuollon kentässä, ja se on kriittinen osa-alue, jossa ratkaistaan peruspalveluidemme toimivuus palveluiden laadun, henkilöstön riittävyyden ja palveluiden rahoituksen osalta. Kysymys on vanhustenhuollon kehittämisestä, uudenlaisten toimintamuotojen kehittämisestä ja vahvistamisesta, jotta tulevista haasteista selvittäisiin. Tälle työlle pitää antaa sen tarvitsema tila ja arvostus.

Siksi ehdotamme, että geronomin tutkinto otetaan mukaan terveydenhuoltohenkilöstön ammatinharjoittamislainsäädäntöön ja näin tunnustetaan se yhteiskunnan kannalta merkittävä ammattitaito, jonka tutkinnon suorittaneet käytännön ja teorian tietoina ja taitoina saavat.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena pait-si 5 § ja 11 §:n 1 momentti muutettuina seuraavasti (Vastalauseen muutosehdotus):

Vastalauseen muutosehdotus:

11 §

5 §

Oikeus harjoittaa eräitä muita terveydenhuollon ammatteja laillistettuna ammattihenkilönä

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden harjoittaa proviisorin, psykologin, puheterapeutin, ravitsemusterapeutin, farmaseutin, sairaanhoitajan, kättilön, terveydenhoitajan, fysioterapeutin, laboratoriohoitajan, röntgenhoitajan, suuhygienistin, toimintaterapeutin, optikon, *geronomin* ja hammasteknikon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Suomen kansalaiselle tai ulkomaalaiselle, joka on suorittanut asianomaiseen ammatin johtavan koulutuksen Suomessa, taikka Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaiselle, joka on suorittanut Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen hyväksymän vastaavan koulutuksen Euroopan talousalueeseen kuulumattomassa valtiossa. Lisäksi vaaditaan, että asianomainen on osoittanut täyttävänsä valtioneuvoston asetuksella säädetyt mahdolliset muut pätevyysvaatimukset.

Oikeus harjoittaa muita kuin 9 ja 10 §:ssä tarkoitettuja terveydenhuollon ammatteja laillistettuna ammattihenkilönä sekä ammattinimikkeen käyttöoikeus

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus myöntää hakemuksesta oikeuden Suomessa harjoittaa psykologin, puheterapeutin, ravitsemusterapeutin, farmaseutin, terveydenhoitajan, fysioterapeutin, laboratoriohoitajan, röntgenhoitajan, suuhygienistin, toimintaterapeutin, optikon, *geronomin* ja hammasteknikon ammattia laillistettuna ammattihenkilönä Suomen tai jonkin muun ETA-valtion kansalaiselle, jolle jossakin muussa ETA-valtiossa saadun koulutuksen perusteella on siinä valtiossa myönnetty tai jolla on muualla suoritetun koulutuksen perusteella josakin muussa ETA-valtiossa hyväksytty ETA-sopimuksessa tarkoitettu tutkintotodistus tai sen kanssa vastaavaksi määritetty koulutuksesta annettu asiakirja, joka asianomaisessa valtiossa vaaditaan oikeuden saamiseksi kyseisiin ammatteihin.

Helsingissä 20 päivänä toukokuuta 2005

Leena Rauhala /kd
Eero Akaan-Penttilä /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok

Paula Risikko /kok
Raija Vahasalo /kok